

מרץ 2025

מרכז יצחק רבין

סיכום שנת עבודה 2024 ותכנית עבודה עקרונית לשנת 2025

קהלת לא צדק / יהודה עמיחי

בימים בהם כל העיתים קורסות אחת אל תוך רעותה,
ואין ברירה אלא לבכות ולשחוק באותן עיניים,
לספוד ולרקוד גם יחד,
והיסטוריה ארוכה נדחסת אל יום ושעה אחת,
נבקש את הכוח להכיל
את עוצמת הלבבות המתפקעים.
לשמוח עם הזוכים לחבוק כבר היום,
לעטוף את המתכנסים בכמיהתם ונפשם נרעדת,
לאחוז בתקוה בלי להרפות,
ולהותיר מרחב של שקט לזעקה שאין לה קול.
אנא, תן לנו מקום להישבר בו לרסיסים,
ורוח להיבנות שוב, מחדש.

פגיעתה האנושה של השנה החולפת הורגשה מטבע הדברים גם אצלנו. בתוך האבל והסבל, בין האזעקות לנצחונות, הצלחנו לקיים שגרת חירום של "אף על פי כן". המרכז החינוכי-מוזיאלי שלנו המשיך במשימת חייו: לשאת בגאון את הדגלים שראש הממשלה יצחק רבין מימש בחייו ואותם ציווה לנו במותו - המשך שגשוגה של מדינת ישראל, יהודית ודמוקרטית, בביטחון ובשלום; ישראל המסוגלת לנהל את המחלוקות שבתוכה בדרכי שלום, שומרת על צה"ל חזק, מוסרי ומנצח ועל מערכת משפט איתנה, מקצועית וחופשית משיקולים זרים.

לקראת סוף השנה שעברה, תלינו על חזית המבנה שלנו שלט הקורא להחזרת כל החטופים לביתם, ולא שיערנו שבנקודת הזמן הזו כה רבים מאחינו עדיין ימקו בשבי של מפלצות החמאס. התפללנו על כולן ועל כולם, וקרובה ללב במיוחד היתה עדן ירושלמי ז"ל, אחייניתה של כרמית יצחקי, העובדת במרכז ההזמנות שלנו. מותה של עדן במנהרות החמאס, יחד עם חמישה חטופים נוספים, שבר גם את ליבנו. במקביל ליווינו בדאגה את אנשי הצוות שלנו ששירתו במילואים, ואת בנותינו ובנינו המשרתים בסדיר ובמילואים. בעיצומם של ימי הלחימה הקשים ארחנו במוזיאון משפחות וילדים של מפונים מהדרום ומהצפון, ושמענו מפייהם סיפורי זוועה וגבורה. לא פעם לאורך השנה נקטעו הסיורים במוזיאונים והסדנאות בכיתות באזעקות, והצוות כולו הפך מתורגל בפינוי שקט ומסודר של המבקרים למרחבים המוגנים.

צוות ההדרכה קיבל הכשרה מקצועית שוטפת על מנת לעמוד באתגרי ההדרכה המורכבים יותר במוזיאון ובסדנאות, והתוכניות החינוכיות עברו אף הן התאמה לאתגרי השעה. במסגרת ההכשרות נידונו הקשרים בין מצבה של מדינת ישראל היום- על אתגריה הרבים, לבין האירועים ההיסטוריים בהם אנו עוסקים תדיר בפעילותינו השוטפת במרכז. משחלה התייצבות מסוימת בחזית הדרומית, ולאחר פתיחתה של שנת הלימודים בבתי הספר, קיבלה הנהלת המרכז החלטה לתת קדימות לביקורם של בתי ספר במרכז, תוך הכרה בכך שהסיכויים לביקורים של חיילים ושל תיירים נמוכים מאד. ההימור המושכל השתלם ואפשר יציבות מסוימת במספר המבקרים השנתי ובסיכומם של דבר אף צמיחה ביחס לשנה הקודמת. שמנו דגש גם על החייאת הפעילות מול קהלי הגמלאים, והצלחנו גם בשדה זה. קיימנו אירועי תרבות שונים ומגוונים וביניהם, אירועים מוזיקליים שעסקו בקשר בין חנה רובינא לאלכסנדר פן, ביונתן גפן ובנתן אלתרמן, אירועים לציון יום האשה בהשתתפות טוביה צפיר ויונה אליאן, מרים ברנהרדט, והרצאות נוספות סביב יום השואה וסביב יום הזיכרון. במהלך השנה, עם הרגיעה בשתי החזיתות, הדרומית והצפונית, חלה התאוששות גם במספרי החיילים המבקרים במרכז.

במקביל נהגנו בהמשך המדיניות של צמיחה מבוקרת בצוות ההדרכה, על מנת לענות מצד אחד לביקושים ולהזמנות הביקורים, ומצד שני לא להפריז בגידול ולגרור הוצאות מיותרות.

לאורך כל השנה התקיימו באולם הגדול של המרכז, ובמרחבים הנוספים שלו, פעילויות לגורמים חיצוניים, שהביאו לעמידה ביעדי ההכנסות העצמיות של המרכז, למרות המלחמה. אירועים אלה חשפו את התכנים שלנו לקהלים מגוונים, אם באופן "פסיבי", בחשיפה לתערוכות הצילום בשתי המבואות, התחתונה והעליונה, ואם באופן "אקטיבי", על ידי כניסה למוזיאון.

בעיצומם של הקרבות פתחנו במבואה התחתונה של המרכז תערוכת אמנות שנוצרה משאריות של חומרי גלם לייצור אביזרי עזר ללוחמים. התערוכה, "רצועת ברזל", משכה מבקרים רבים, הן את מבקרי המוזיאון שנחשפו לתוכן נוסף והן מבקרים שהגיעו במיוחד. את התערוכה הפיקה עמותת קרן אור קיסריה, הפועלת במסירות לסייע ללוחמים בדרכים שונות.

בהמשך, לציון יום השנה ל-7 באוקטובר פתחנו במבואה תערוכה חדשה, "מלחמות תשרי – חמישים שנה ויום". התערוכה הציגה לראשונה צילומים ממצלמות גוף של לוחמים ברצועת עזה, ולצידן הוצגו תמונות ממחלל קודם באוקטובר אחר – מלחמת יום הכיפורים. כך, בעקבות ה-7 באוקטובר 2024, מתוך האבל, הזעם והתקווה עלתה מאליה ההשוואה למלחמת תשרי קודמת – מלחמת יום הכיפורים. במסגרת זו הוצגו גם את צילומיו של שבתאי טל - צלם עיתונות, שבאוקטובר 1973 עמד בחוד החנית של צה"ל בחזית הדרומית. ב-9 באוקטובר 2023 עמד להציג תערוכה לציון 50 שנה למלחמה ההיא. מתוקף אירועי הדמים החדשים התערוכה נגנזה, והוצגה שנה לאחר מכן במסגרת התערוכה אצלינו במרכז. לצד צילומיו אלה של טל, לראשונה בתערוכה בישראל, הוצגו צילומים ממצלמות גוף של לוחמי צה"ל, מעיצומם של הקרבות העכשוויים ברצועת עזה. יוצרי התערוכה, שבתאי טל ורינה קסטלנובו הולנדר, סרקו אלפי סרטוני וידאו במאגר של דובר צה"ל. מתוך אינספור הדימויים ממצלמות הגוף והקסדה של לוחמים ולוחמות, נבחרו האינטנסיביים והמייצגים ביותר, הגורמים לצופים, תחושה של נוכחות בשטחי הלחימה וברגעי ההפוגה. כמו כן בתערוכה שולבו כלניות הקרמיקה ממיצב "כלניות לפני

הגשם". המיזם הארצי "כלניות לפני הגשם" נולד כדי להנציח את שנרצחו באכזריות ב-7 באוקטובר, באמצעות עשרות אלפי כלניות אדומות מקרמיקה, המתכתבות עם הדם הרב שנשפך אז ומאז. בעוד שבטבע הכלניות פורחות אחרי הגשם, המיזם מתייחס לעובדה שאירועי השבת השחורה התרחשו לפני הגשם, וממקם את הכלניות כסמל לתקווה, תקומה והתחדשות. כל הכלניות נוצרו ביד אוהבת על ידי אלפי יוצרים ויוצרים מדין ועד אילת, אשר פתחו את דלתם למתנדבים ולציבור הרחב להכנת הכלניות מקרמיקה. עד כה הוכנו כ-65 אלף כלניות אשר מוצבות במקומות שונים בארץ כמיצבי זיכרון – בכיכרות ערים, באתרי הנצחה, בחניון רעים ועוד. לקראת ה-7 באוקטובר 2024 מרכז יצחק רבין פתח את דלתותיו למיזם הכלניות ו"שתל" אותן גם ברחבי המוזיאון הישראלי וגם בחלל התערוכה. התערוכה עדיין פתוחה למבקרים ומושכת גם היא מבקרים רבים.

יום השנה ה-29 לרצח ראש הממשלה צוין כחודש לאחר מכן, בטקס מצומצם בהר הרצל ובאירועים מצומצמים בפורום מטכ"ל, פורום מפכ"ל וספ"כים שונים של אלופי צה"ל. האירועים התקיימו בצל המלחמה והדיונים בהם עסקו בהיבטים שונים הקשורים אליה. במרכז התקיים כמדי שנה הטקס המרכזי של מערכת החינוך, בהשתתפות שר החינוך, במתכונת הראויה לימי מלחמה. מערך השיעור השנתי לציון יום השנה לרצח נכתב כמדי שנה בשיתוף פעולה בין מרכז רבין למערכת החינוך, והופץ בהצלחה לכלל מוסדות החינוך בארץ. השנה, המערך עסק בנושא "מחברים אמנה ישראלית". האמנה משקפת שאיפה ליצירת חברה בה יש מקום לשיח משותף ומכבד, לדיאלוג ולקידום פתרונות מוסכמים. כך, אנו מסבירים כי גילויי האחדות והאומץ מעוררי ההשראה בהם חזינו מפרוץ המלחמה, לצד חילוקי דעות חריפים, מבטאים את פניה המגוונות של החברה הישראלית ומזכירים לנו את החשיבות שבחתימה לאחדות, מתוך תקווה ואמונה שנוכל לצאת מחוזקים ומאוחדים מהתקופה הקשה הנוכחית, מחוברים, כאומה אחת. המערך הוצע למוסדות החינוך בשלוש גרסאות המותאמות לבתי ספר יסודיים ותיכונים, לחינוך הממלכתי דתי ולחינוך הממלכתי הערבי. המערך זכה לביקורות חיוביות רבות ונמצא הולם את אתגרי מערכת החינוך והחברה הישראלית כולה בתקופה זו.

בנוסף, כתב צוות החינוך של המרכז עוד מערך למערכת החינוך, תחת הכותרת "מנהיגות ואחריות", שעורר גם הוא הדים חיוביים רבים. בבסיס הצורך בכתיבת המערך עומדים ממצאים עדכניים המראים כי בקרב בני נוער קיימת פגיעה בתשתית התודעתית הבסיסית של משטר דמוקרטי ושביר עמוק בין קבוצות בחברה הישראלית. ממצאים אלה ואחרים מאתגרים את היכולת לקיים מסגרת כלל ישראלית מתפקדת, מערערים על חוסנה של החברה והמדינה ומבהירים את חשיבות העיסוק בשני ערכים המזינים זה את זה והקשורים זה בזה בפרט במדינה דמוקרטית: אחריות ומנהיגות. העיסוק בסוגיות אלה מחזק את האמון בדמוקרטיה ובמסודותיה ועל ידי כך תורם לחוסנה של החברה והמדינה.

כמו כן, הפקנו והפצנו שתי כרזות נוספות למערכת החינוך: האחת, כרזה חדשה שעוצבה השנה ובה מגילת העצמאות אשר תחתיה המשפט "כולנו חותמים גם אם דעותינו שונות", והשנייה, מארכיון הכרזות של המרכז – ובה הכותרת "לא תשכח", לה הוספנו את "סמל החטופים".

במקביל לפעילויות השנה ה-29 לרצח ראש הממשלה, התחלנו בחשיבה ראשונית בנוגע ליום השנה ה-30 לרצח, ועל כך ראו בתוכנית העבודה לשנת 2025.

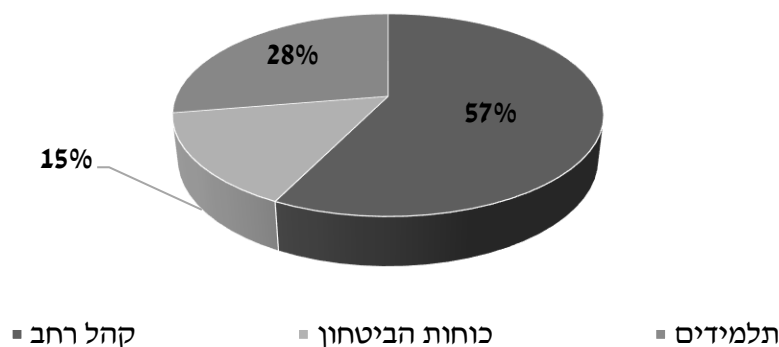
במהלך השנה פיתחנו משחק משימות חדש, המיועד לילדים צעירים המבקרים במוזיאון בחופשות עם משפחותיהם, ומבוסס על משחק המשימות הוותיק שלנו "הצופן הישראלי". לקראת סוף השנה פיתחנו משחק משימות נוסף חדש לגמרי ששמו "לעשות היסטוריה". המשחק מגוון ומרענן את תפריט הפעילויות שאנו מציעים לקהלים מגוונים, כולל בני נוער וצעירים מחו"ל, המגיעים אלינו במסגרת משלחות שונות. המשחק החדש כולל משימות ברוח "חדר בריחה" עם אבזרים מיוחדים, ושימוש ברשתות חברתיות, שמעודדים את הדמיון וההשתתפות הפעילה של המשחקים. כל משחקי המשימות מתנהלים בין כתלי המוזיאון ומאפשרים להכיר אותו ואת תכניו באופן חווייתי, אישי ועצמאי. המשחק לילדים צעירים כבר נוסה בהצלחה בחופשות האחרונות מבתי הספר, ופילוטים ראשונים של המשחק החדש קיבלו תגובות נלהבות. כמובן שבמהלך חופשות בתי הספר המשכנו לקיים גם את הפרויקט המצוין עם בית הספר למוזיקה "רימון", במסגרתו הילדים מסיירים במוזיאון ובעקבות הסיור מוזמנים לכתוב שיר "ראפ" בהדרכת הסטודנטים המוכשרים של בית הספר.

גם פרויקט "רבין- בנקי- קטיף" המשיך והתקיים השנה על אף המלחמה. בשל המלחמה ועיצומי בתי הספר התיכוניים שביטלו פעילויות מחוץ לכותלי בית הספר, השנה כלל הפרויקט אשכול אחד. כל אשכול מורכב מבתי ספר ממלכתיים ובתי ספר של החמ"ד (לרוב תלמידי כיתות י') המגיעים לשלושה מפגשים משותפים, כאשר ההנחיה וההדרכה נעשות במשותף על ידי מדריכים ממרכז רבין וממרכז קטיף. מפגש אחד מתקיים במרכז רבין, מפגש שני מתקיים במרכז קטיף ומפגש שלישי מתקיים בירושלים וכולל מפגש עם אביה של שירה בנקי, פעילות חוץ ומעגל שיח.

מטרת הפרויקט היא לחזק את התובנה שהדרך לנהל מחלוקת איננה באלימות מכל סוג שהוא, אלא בהקשבה, בחיזוק המרכיבים המשותפים שבינינו ובהבנה שעצם קיומה הלגיטימי של מחלוקת אסור שיוביל לשנאה, להתבדלות ולאלימות. לדבר חשיבות רבה במיוחד על רקע הקיטוב הגובר והמלחמה.

סך הכל במהלך שנת 2024 ביקרו במוזיאון ובמרכז כ- 72,800 מבקרים, מתוכם כ- 43,300 ביקרו במוזיאון, בתערוכות המתחלפות, בפעילויות חינוכיות ובפעילויות תרבות של המרכז. כ- 29,500 ביקורים נוספים התקיימו במרכז במסגרת פעילות של גופים חיצוניים. נתונים אלה מצביעים על עמידה ביעד המבקרים שהוצב על ידי המרכז בתחילת השנה ועמד על 40,000 מבקרים.

חלוקת המבקרים במוזיאון על פי קהלי יעד - 2024

מאז פתיחתו של המוזיאון ועד היום ביקרו במוזיאון ובתערוכות התחלפות במרכז 965,400 מבקרים.

מספר מבקרים במוזיאון ובתערוכות המתחלפות במצטבר 2010-2024					
שנה	סה"כ מבקרים במוזיאון ובתערוכות	מבקרים במוזיאון מקרב הקהל הרחב	מבקרים במוזיאון מקרב מערכת החינוך	מבקרים במוזיאון מקרב כוחות הביטחון	תערוכות מתחלפות
2010	42,776	27,645	6,912	8,219	-
2011	70,159	41,767	14,470	13,922	-
2012	78,568	46,867	16,395	15,306	-
2013	78,745	41,777	17,318	19,650	-
2014	79,979	43,979	17,283	18,717	-
2015	88,492	48,605	18,555	13,968	7,364
2016	91,938	40,632	20,062	16,224	15,020
2017	92,123	40,545	19,453	17,734	14,391
2018	90,385	41,807	20,153	18,877	9,548
2019	84,816	38,980	16,881	16,514	12,441
2020 (משבר קורונה)	13,724	5,999	4,832	2,335	558
2021 (משבר קורונה)	22,864	9,660	5,064	6,262	1,878
2022	47,229	23,560	11,113	10,992	1,564

(החלק האחרון של משבר הקורונה)					
2023 *	40,175	22,905	9,629	5,989	1,652
(רבעון אחרון- מלחמת חרבות ברזל)					
2024 *	43,427	19,655	9,471	5,163	9,138
(מלחמת חרבות ברזל)					
מצטבר	965,400	494,383	207,591	189,872	73,554

*מספר המבקרים במרכז במסגרת אירועים לגורמים חיצוניים בשנת 2024 עמד על 29,355 ועל 25,233 בשנת 2023.

בתחום אחר, חומרי הארכיון השמורים אצלנו, התחלנו השנה, ביוזמת גנזך המדינה, בפרויקט של צינוור אוסף התייעוד בעל פה. האוסף, המקיף כ-150 ראיונות, רובם ראיונות עומק עם חברים, יריבים ושותפים לדרך של יצחק רבין, הוא אוצר בלום של אירועים וסיפורים היסטוריים, ואחד מנכסיו העיקריים של הארכיון שלנו. בעבר צונזר החומר על ידי המלמ"ב אך בהתאם להוראות ארכיון המדינה לו אנו כפופים בהיבטים הארכיוניים בהתאם לחוק המרכז, בחינת החומרים צריכה להיעשות על ידי ארכיון המדינה אשר בוחן את כלל ההיבטים הנדרשים לצורך חשיפתו, לרבות צנעת הפרט. אנו זוכים לשיתוף פעולה מבורך וצמוד עם אנשי גנזך המדינה, המאפשר לנו להעמיד לרשות חוקרים ומפיקים את האוסף, על אף התהליך המורכב, ואנו פועלים יחד להצגתו לציבור הרחב בסיום התהליך בזריזות וביעילות מקסימלית.

כמו כן, במהלך השנה האחרונה הטבנו את שימורה של חליפתו של יצחק רבין מיום הרצח השמורה במרכז. החליפה שמורה לכל אורך השנים בתנאי לחות וטמפרטורה מתאימים אך השנה היא הוכנסה גם לקופסאות שימור ייעודיות בהתאם לכללי שימור מחמירים בעצה אחת עם מומחים בתחום.

בתחום התפעול השוטף של המרכז, אנחנו במרוץ סזיפי נגד הזמן, במטרה לבלום את הזדקנותם של המוזיאון ושל החללים השונים של המרכז. במסגרת זו רכשנו השנה מסך חדש ומתקדם לאולם הראשי של המרכז. הצבת המסך החדש היתה הכרחית לצורך מתן מענה לפעילויות המתקיימות באולם על ידי גורמים חיצוניים ועל מנת לשמר את הכנסותיו העצמיות של המרכז מפעילות של גורמים חיצוניים המתקיימות באולם. כמו כן, המשכנו בביצוע תיקונים שונים בתצוגת הקבע ושינינו את שיטת חלוקת מכשירי השמע כך שהיא נעשית על ידי עובדי המרכז ולא על ידי מפעיל חיצוני- מה שהביא לחיסכון בעלויות.

תכנית עבודה לשנת 2025

במרכז שנת העבודה שלנו, אם לא תהיינה הפתעות מרעישות, תעמוד שנת ה-30 לרצח ראש הממשלה. עם כל הקושי להאמין שחלפו כבר יותר משנות דור מאז הלילה ההוא בכיכר, התחלנו בהכנות למועד זה. כמו בשנים "עגולות" קודמות, התכנון נתקל בקושי לצפות את מצב האירועים סביב נובמבר 2025 ואת התגובה הנכונה להם ולקשר בינם לבין הרצח. על הקושי הזה נוספת אי הבהירות התקציבית שהמרכז נתון בה, יחד עם כל המדינה, עד שיאושר תקציבה השנתי של ישראל. עם כל זאת ברור, שישנם פרויקטים שאינם סובלים דיחוי, וחייבים לצאת לדרך כבר עתה, על מנת לפגוש את תאריך היעד בנובמבר 2025. בין היתר מדובר בשיתופי פעולה שלנו עם התוכניות המרכזיות בערוצים 12 ו-13, המעריבים אותנו כבר בשלב זה בהפקותיהם המיוחדות.

בנוסף לעזרה שנגיש לכלי התקשורת השונים, בכוונתנו להפיק בעצמנו אירוע מרכזי סביב יום השנה, שבו נרצה להציג שני תוצרים ייחודיים: האחד, בית חדש ל"שיר לשלום", שאנחנו מקווים שיענק'לה רוטבליט יסכים לכתוב לציון המועד. אם הדבר יעלה בידינו, נרצה להקליט את הביצוע החדש עם זמר/זמרת/להקה פופולריים ולחשוף אותו לראשונה באירוע. התוצר השני שנרצה להציג באותו מעמד יהיה סרטון של עדים נבחרים מפרויקט התייעוד בעל פה, שיספרו כל אחד מזכרונותיו על דמותו של רבין ועל ייחודו. לצורך הסרטון התגייס ארכיון המדינה למעבר מהיר על חומרים רלבנטיים הנדרשים לצורך הצגתם במסגרת הסרטון כך שקטעי הוידאו יצונזרו בהתאם להוראות הצנזור של ארכיון המדינה ביחס לקטעים האמורים. מתוך הסרטון הערוך יגזרו סרטונים קצרים להפצה במדיות החברתיות.

בנוסף נציג לאורך השנה הזו במדיות החברתיות תכנים מתוך השנה האחרונה לחייו של ראש הממשלה, שתינעל בנאום האחרון שלו, שכן במידה מסוימת לפחות, הנאום הזה הוא צוואתו.

נוכחות מוגברת במדיות החברתיות תתאפשר גם הודות לפרויקט מעניין וחשוב נוסף לציון יום השנה ה-30 לרצח, במסגרתו יקיים המרכז שיתוף פעולה עם מגוון צלמים מובילים שצילמו את יצחק רבין במהלך שנות חייו. הצלמים יוזמנו לבחור תמונה אחת מאוסף התצלומים שלהם המבטאת בעיניהם את יצחק רבין האיש ואת הקשר שלהם עימו. סך הכל יבחרו כ-25 עד 30 תצלומים. התצלומים יוצגו באתר האינטרנט של המרכז וברשתות החברתיות- כמעין תערוכה דיגיטלית. תערוכה פיזית של התצלומים המיוחדים תישקל בכפוף ליכולת התקציבית.

כמו כן, בנוסף לפעילויות השגרתיות שלנו עם מערכת החינוך – שמרכזן המערך השנתי – ועם צה"ל – ששיאן אירוח פורום מטכ"ל אצלנו, נצא השנה לפרויקטים מיוחדים עם שתי מערכות הענק הללו, בכפוף לתקציב. בין יתר הפעילויות, אנחנו שואפים להפיק חידון ארצי נושא פרסים לתלמידים ולחיילים, על מנת להעמיק את הידע על יצחק רבין בקרב הקהלים הצעירים. החידון יופץ באמצעים דיגיטליים ויאיר למשתתפיו נקודות מפתח בחיי האומה והחברה בישראל לצד מנהיגותו של יצחק רבין. כמו כן, נבחן שיתוף פעולה נוסף מול צה"ל שעניינו העלאת ההצגה "הנני" במרכז תוך התאמת תוכן ההצגה למרכז. ההצגה הופקה על ידי מחלקת התרבות של צה"ל ועוסקת ב-7 באוקטובר על בסיס עדויות אישיות. יתר על כן, המרכז ילווה את הקונגרס הציוני העולמי בעיצוב כרזה המיועדת ליהדות התפוצות וכתובת מערכים מתאימים לקהל זה במקביל לקיומם של סיורים וירטואליים לקהל זה.

פרויקט נוסף שאנחנו מתכננים להשלים ליום השנה ה-30 הוא פרסום ביוגרפיה על אמו של רבין, "רוזה האדומה", החוזר אל שורשיו של הילד שהפך ראש ממשלת ישראל ומסייע לפענח את דמותו לאורה. הביוגרפיה המרתקת, שנכתבה בכישרון רב על ידי ד"ר נורית כהן, מנהלת התוכן של המרכז, תצא לאור ותופץ לחנויות ברחבי הארץ לקראת חודש אוקטובר.

את כל הפעילויות נלווה, בלוגו מיוחד שנעצב לציון שנת ה-30 לרצח, ובסטיקר מיוחד שנפיץ באפיקי שיווק שונים. כמו כן, יתקיים אירוע מרכזי לציון יום השנה ה-30 לרצח, במתכונת ובאופן שיכתיבו התקציב והאירועים הלאומיים האקטואליים סביב יום השנה לרצח אשר חל השנה ב-3 בנובמבר.

כלל הפעילויות לשנת ה-30 לרצח תלוי וקשור קשר הדוק לתקציב השנתי של המרכז, שטרם נקבע. בעבר, לדוגמה סביב שנת ה-20 לרצח, קיבלנו תקציב מיוחד לציון המועד, אך השנה תוספת כזו אינה על הפרק. לכן, על אף לוח הזמנים הדוחק, ההיערכות שלנו צריכה להיות זהירה וצופה באופן ריאלי פני עתיד. בנוסף, עלינו לדאוג להפניית משאבים מספיקים לעיקר הפעילות שלנו, השוטפת, של הבאת קהלים במספרים הגדולים ביותר האפשריים למוזיאון ולסדנאות החינוך. ההתאוששות שלנו חייבת להימשך, ובכוונתנו להשקיע את עיקר המשאבים והאנרגיה הארגונית למטרה זו, הגדלת מצבת המדריכים והפניית משאבים לתקציב שיווק ופרסום ככל שיתאפשר שכן קיימת חשיבות רבה בהעדפת הפעילות השוטפת וחיזוקה. את הפעילות השוטפת נלווה, כמידי שנה, בהשתלמויות העמקה לצוות ההדרכה של המרכז. ההשתלמויות יתקיימו פעם בחודש, כאשר בכל פעם תתמקד מחלקת החינוך בחקר ודיון בנושא רלבנטי מתוך תכניו של המוזיאון כמו גם בנושאים אקטואליים והאופן בו יש לעסוק בהם על רקע תכניו החינוכיים של המרכז.

לצד הפעילות השוטפת, גם השנה, למרות הקשיים הנובעים מהמצב הביטחוני נמשיך ונקיים את פרויקט "רבין- בנקי- קטיף"- גם אם במתכונת מצומצמת. השנה ישתתפו בפרויקט שני אשכולות של בתי ספר. מעבר לפרויקט זה, המרכז יבקש לחזק את הקשר עם חינוך הממלכתי דתי באמצעות מימון עשר הסעות להבאת תלמידי החמ"ד לסיור במרכז. כמו כן, נבחנת החלפת התערוכה "מלחמות תשרי" במבואה הדרומית לתערוכה חדשה.

פרויקט גדול נוסף העומד לפתחנו הוא שיפוץ המבואה התחתונה ופתיחת הכניסה המרכזית של הבניין. את ההכנות ביצענו בשנה החולפת, והשנה – כך אנחנו מקווים – נצא לביצוע ונשלים את הפרויקט.

במהלך השנה נשלים גם את פרויקט הצנזור של מאגר התיעוד בעל פה, בשותפות עם גנזך המדינה, ונדאג להעמיד את האוסף לרשות הציבור הרחב בהקדם האפשרי. כמו כן, שני ראיונות שטרם בוצעו יושלמו השנה ויתומללו.

עוד נמשיך באירוח המוגבר של אירועים חיצוניים באולם המרכזי שלנו ובמרחבי המשנה, על מנת להגדיל את ההכנסות העצמיות ולחשוף את הקהלים הבאים אלינו במסגרתם לתכנים שלנו ובתפעול השוטף של המבנה ושל המוזיאון.

סך הכל אנו צופים כי למרות הקיצוץ והקשיים התקציביים נצליח גם השנה להביא לביקורם של כ- 73,000 מבקרים במרכז, לכל הפחות, מתוכם כ- 47,000 יבקרו במוזיאון, בתערוכות המתחלפות ובפעילויות חינוך ותרבות שמקיים המרכז לאורך השנה. מספר מבקרים זה כולל כ- 23,000 תלמידים וחיילים שיפקדו את המרכז ויעברו פעילות חינוכית. יש לציין כי בחודש האחרון שוב הודיע ארגון המורים על עיצומים ומניעת יציאת תלמידים לפעילות מחוץ לבתי הספר התיכוניים מה שעתיד להשפיע על הגעתם של תלמידים לסיורים במרכז, אך אנו מקווים כי השביתה האמורה תסתיים במהרה ועצירת ביקורי התלמידים לא תמשך. גם ביחס לביקורי החיילים יש להביא בחשבון כי התחזית תלויה במצב הביטחוני וכל עוד הצבא לא חוזר לשגרת פעילות חינוכית שוטפת ורגילה, מספר החיילים הפוקדים את המרכז קטן מהצפי. יתר הקהל יגיע למרכז במסגרת פעילויות לגורמים חיצוניים המתקיימות במרכז ומהוות אמצעי חשוב לחשיפתו.

בכל הנוגע לכח האדם במרכז, לקראת סוף שנת 2024 גוייסו 9 מדריכים במטרה לקלוט קבוצות חינוכיות גדולות (תלמידים וחיילים) בעיקר סביב יום הזיכרון לרצח וזאת בהתאם לתוכניות שהוצבו בתחילת השנה. במקביל, עזבו 4 מדריכים, כך שנכון לסוף השנה הועסקו במרכז 13 מדריכים שאיישו 6 משרות ההדרכה.

בתחילת שנת 2025 המשכנו בגיוס מדריכים באופן שהעמיד את מצבת המדריכים על 7.2 משרות (ובסך הכל 18 מדריכים בהיקפי משרה שונים). כמו כן, גייסנו עובד שיסייע בחלוקת ותחזוקת אוזניות השמע בכניסה למוזיאון וזאת בעקבות חידוש ההסכם שנחתם מול ספק האוזניות לפיו העסקת כח אדם תעשה על ידי המרכז.

במהלך ספטמבר 2025 אנו מתכננים לגייס כ- 2 משרות הדרכה נוספות בתקווה ובכפוף לכך שמספר המבקרים במהלך השנה יתרחב ונדרש לתוספת כח אדם כמענה לצורך עתידי.

מספר העובדים בתחילת שנת 2024 עמד על 31. כאמור, במהלך השנה נקלטו 9 מדריכים ועזבו 4 מדריכים. מספר העובדים בסוף שנת 2024 עמד על 36 עובדים ועלות השכר הסתכמה בכ- 7.5 מיליון ₪.

מספר העובדים בתחילת שנת 2025 עומד על 36 עובדים וצפוי להתרחב, כאמור, בשל גיוס מדריכים וגיוס עובד לעמדת אוזניות השמע.

בנוסף, המרכז בוחן העסקת 2 עובדי ניקיון כחלק ממצבת כח האדם של המרכז ולא באמצעות מיקור חוץ במטרה לשפר את איכות הניקיון ולהקטין את עלות ההעסקה של עובדים אלה. לפיכך, עלות שכר עובדי הניקיון טרם תוקצבה בסעיף שכר עבודה ומופיעה, כבעבר, בסעיף תקציבי- אחזקת מבנה, מערכות, ציוד וביטוח. זאת עד לקבלת החלטה סופית בנושא. ההחלטה תתקבל על רקע יציאה למכרז בתחום קבלת שירותי ניקיון, בשבועות הקרובים.

עלות השכר בשנה זו צפויה לעמוד על כ- 8.5 מיליון ₪.

מחלקה	תקציב מאושר 2024 באלפי ₪	ביצוע בפועל 2024 באלפי ₪	הצעת תקציב 2025 באלפי ₪
תפעול מוזיאון וחינוך	4,545	4,136	5,000
מנהלה	2,220	2,111	2,210
לוגיסטיקה	480	469	500
ארכיון	205	190	205
אירועים	610	598	635
סה"כ	8,060	7,504	8,550

בתקווה שתהא זו שנת שיקום, בנייה וצמיחה, שבה יחזרו כל החטופים לביתם,

ובתודה לכם על הסיוע והליווי הנמשכים לצמיחת המרכז ולשגשוגו,

דליה רבין,

ראש מרכז יצחק רבין